

Over Ridders, Paarden en Koningen

Dick Schoof

De Prins heerst niet! Hij is geen Koning, hij is de zoon van de koningin en de koning of de gemaal van de heersende Vorstin. De Prins is dus nooit de Koning, ook niet in de traditie van de Tarot en al helemaal niet in de Tarot van Aleister Crowley en Frieda Harris.

Ik gooi hiermee de knuppel maar gelijk in het hoenderhok. Laten we de zaken maar eens even op een rij zetten.

Het Thot-deck

Toen de Crowley/Harris Tarot in mijn handen kwam drongen de kaarten zich fascinerend aan mij op en ik schafte het pak onmiddellijk aan. Ik besepte de diepte, maar wist niet hoe die te verwoorden. Ja, kaarten trekken en tot je door laten dringen, zo moet dat.

Het Thot-deck laat zich evenwel niet zo gemakkelijk eigen maken. Op veel oude Tarotprenten staan relatief eenvoudige oerbeelden. Aleister Crowley (1875-1947) bracht echter een veel ingewikkelder uitvoering. Hij stopte de kaarten vol met een complexe symboliek uit de astrologie, alchemie, kaballah, en allerlei andere overleveringen uit Oosterse en Westerse culturen. Hierbij ligt een bijzonder accent op de mysterieuze mythologie van het oude Egypte.

Lady Frieda Harris (1877-1962) schilderde van deze immense mengelmoes van symbolen, ideeën en beelden de prachtige composities die zo fascineren.

De kaarten verschenen in 1944 onder de naam *The Book of Thoth*.

Crowley kwam met deze naam terug op de naam die de oude meester Etteilla aan de Tarotkaarten had gegeven. Etteilla had namelijk in 1783 'ontdekt' dat de Tarot toentertijd 3953 jaar daarvoor en dus 'precies' 171 jaar na de Zondvloed, door 17 magiërs onder leiding van de legendarische Hermes Trismegistos (vaak vereenzelvigd met de Egyptische god van de wijsheid Thot) in elkaar was gezet en in gouden platen gegraveerd was.

Waar hij deze merkwaardige kennis vandaan haalde heeft Etteilla nooit uit de doeken gedaan. We laten het dus voor wat het is: een metafoor die aangeeft dat de Tarot geworteld is in oeroude tradities.

Wat overblijft is dat de kaarten moeilijk te vatten zijn. Crowley heeft in zijn boek de kaarten weliswaar uitvoerig beschreven, maar legt zeker niet alles op een presenteerblaadje. Velen vinden hem zelfs ondoorgrondelijk. Hij verwijst naar inwijdingsbronnen die niet eenvoudig toegankelijk zijn en hij laat veel on gezegd. Hij schrijft heel verhelderende stukken, maar door de moeilijk toegankelijke bronnen en weglatingen wordt deze zeer bekende en geliefde Tarot tot op de dag van vandaag nauwelijks in volle omvang doorgrond.

In de kaarten zijn zo'n 1200 symbolen verwerkt uit alle tijden en plaatsen. Dat is veel. Deze symbolen zijn ook nog eens ambivalent. Als beelden van de ziel spiegelen ze zowel het onbewuste als het bewuste.

Diep vanbinnen weet je dat alle dingen hun licht- en schaduwzijde hebben en dat deze beide polen samen het totaal vormen.

In het patriarchaat, met zijn angst voor het onbewuste, leidde dat tot een opdeling in het zuiver goede en zuiver kwade, waarbij licht het goede en nastrevenswaardige is en donker het kwaad of de duivel. Inmiddels beseffen we meer en meer dat niets ondubbelzinnig is. Mede dank zij het werk van Carl Gustav Jung (1875-1961) weten

we dat er zowel een collectieve als persoonlijke schaduw is waaraan je moet werken om mens, jezelf, te worden.

In het Thot-deck is de schaduwzijde pregnant herkenbaar: daarom fascineren de kaarten zo.

Het kost tijd om de beelden in je op te nemen en goed te interpreteren. De Tarot heeft de pretentie universeel te zijn. Het gaat te ver om hier op de omvangrijke literatuur in te gaan. Volstaan wordt met enkele kenmerken van de Tarot die tot verwarring zouden kunnen leiden.

De verwarring

De Tarot kent vele versies. Verschillende auteurs en ontwerpers hanteren van elkaar afwijkende namen, nummeringen, indelingen en systemen. Onderstaand lijstje (Camphausen, 1993) geeft enkele verschillen in kaartnamen.

Tarot en Kaballah	Golden Dawn e.a.	Crowley e.a.	Waite e.a.
Koning	Koning	Ridder	Koning
Koningin	Koningin	Koningin	Koningin
Prins	Prins	Prins	Ridder
Prinses	Prinses	Prinses	Page
Gerechtigheid	Gerechtigheid	Evenwicht	Gerechtigheid
Kracht	Kracht	Lust	Kracht
Matiging & Midden	Soberheid	Kunst	Matiging
Aeon	Verlossing	Aeon	(Laatste) Oordeel
Universum	Universum	Universum	Wereld

Dit lijstje is met gemak uit te breiden.

Zo heeft James Wanless met zijn Voyager deck een hele nieuwe terminologie ingevoerd. De hof- of familiekaarten heten daar bijvoorbeeld Wijze, Man, Vrouw en Kind. Het is de Man en Vrouw verbinding waarbij de seksuele splitsing van de mens (Yang en Yin; D.S.) staat tegenover de androgyne as van Wijze en Kind.

In het Cary-Yale Visconti Tarocchi Deck komen zelfs zes hofkaarten voor: Koning, Koningin, Mannelijke Ridder, Vrouwelijke Ridder, Mannelijke Schildknaap en Vrouwelijke Schildknaap (Kaplan, 1984). De namen van de Grote Arcana zijn traditioneel (22 kaarten) en van de vier kleuren zijn er netjes tien. Het spel wordt dus met 86 kaarten gespeeld.

Hier stuiten we dan op het probleem van het aantal kaarten, hoeveel zijn het er nou? De Tarot van Isis (Droesbeke, 1985) kent 36 kaarten evenals het fameuze spel van Mlle Lenormand. Het 'gewone' kaartspel bestaat uit 52 kaarten, bij sommige spelsoorten uitgebreid met één of meer jokers.

De Tarot van Marseille telt 78 kaarten, evenals het pak van Rider/Waite/Colman Smith en dat van Salvador Dalí. Wel zijn daar allemaal twee extra (blanco) kaarten aan toegevoegd. Dat is wel de meest gebruikelijke set, 78 speelkaarten verdeeld in

22 Grote Arcana, 16 Hofkaarten en 40 Kleine Arcana kaarten plus 2 blanco kaarten. In het deck van Crowley/Harris dat ik als eerste in handen kreeg waren deze blanco kaarten vervangen door twee extra Magiërs. Dat waren geen geheime kaarten, maar andere versies (die Crowley afwees) met eenzelfde symboliek die gewoon ter illustratie van de creatieve vermogen van Frieda Harris waren toegevoegd. In latere uitgaven zijn deze twee magiërs weer verdwenen omdat ze er in feite niet toe doen.

In de Tarot van de gebroeders Docters van Leeuwen (Docters van Leeuwen, 1996) is de Grote Arcana uitgebreid met de Intuïtie en de Waarheid, waardoor het geheel op tachtig uitkomt. Bovendien is hier de volgorde van de Grote Arcana drastisch gewijzigd. In de Dendara (Jensen, 1991) worden eveneens 24 Grote Arcana kaarten onderscheiden, enzovoort, enzovoort. Het is kortom een ratjetoe.

Soms lijkt het opzet om de beginner in de war te brengen. Vaak genoeg lukt dit ook nog aldus Rufus Camphausen. Waarom dat dan moet zegt hij er niet bij.

Die vele variaties verwarden mijzelf in het begin ook totdat ik begreep waarom het nodig is. De waarheid is niet eenzijdig en kent meerdere, ja zelfs oneindig veel manieren om te worden geïnterpreteerd. Daarom wordt de beginner in de war gebracht, dat moet zelfs. Iedere tarotist moet leren en **bewust** accepteren dat de waarheid meerledig is. Wie dit niet beheerst vervalt tot dogmatiek en dat belemmert het zicht op het orakel.

Het is overigens niet nodig om al die verschillende systemen te kennen en beheersen. In beginsel heb je aan één pak, deck of stok genoeg: als je de kaarten maar begrijpt. Wel geeft kennis van verschillende systemen meer zicht op de betekenis van de kaarten en verruimt het je blikveld.

De verschillende systemen en interpretaties vervangen elkaar niet, maar zijn aanvullend!

In *De stok van Thot* ben ik uitgebreid ingegaan op de ingewikkelde symboliek van de Thot-deck en de ontwarring van het een en ander.

Terug naar de Hofkaarten

Aleister Crowley is in zijn *Book of Thoth* uiterst nauwkeurig in de beschrijving van de Hofkaarten. Lees er zelf alle passages maar op na. Hij wijst er eveneens op dat de relaties tussen de Hofkaarten uiterst complex zijn. Hij ziet Ridder, Koningin, Prins en Prinses als respectievelijk Vader, Moeder, Zoon en Dochter. Hij heeft tevens de vier personen gekoppeld aan de Hebreeuwse letters Yod, Hee, Vau, Hee (**YHVH**). Dat is allemaal geheel in lijn met de opvatting van de Golden Dawn. Hij noemde hem alleen maar Ridder omdat hij zo een mooie relatie kon beschrijven met de oude Koning in een ingewikkelde cyclus van opvolging. Henry Kampherbeek heeft dit in TM nr. 4 (oktober 2001) als volgt beschreven, ik citeer:

"Crowley ziet de hofhouding aldus: de prins veroverd de prinses, zij trouwen, waarbij de prinses koningin wordt. Nu wordt de oude koning (door de nieuwe koningin) herschapen in een jonge ridder. Dit doet sterk denken aan de Osiris-mythe. In deze mythe maakt Isis zich zwanger met behulp van het dode lichaam van Osiris waarna zij bevalt van Horus de jongere. Osiris is hier dan de koning (die niet meer mee doet), Isis is de koningin, Horus de jongere is de ridder. De prins en de prinses doen mee als kinderen. Het verhaal is ietwat verwarrend, wat Crowley zelf ook toegeeft: "It is hardly possible to disentangle these complications" (het is nauwelijks mogelijk deze complicaties te ontwarren), maar dit is hoe het bij Crowley zit."

De Ridder en de Koningin van elk element wijzen op oudere vaardigheden. De Prins en Prinses zijn nog bezig met de ontwikkeling van hun vaardigheden. Hoewel de

Ridder en de Prins in elkaar kunnen overgaan evenals de Koningin en de Prinses betekent dat niet dat je ze kunt verwisselen. De Keizerin en De Hoge Priesteres kunnen ook in elkaar overgaan, maar er is geen tarotist die zal zeggen dat ze identiek zijn. In hun archetypen zijn en blijven het andere entiteiten en hebben vele uitdrukingsvormen. Je hebt beide archetypes in jezelf en ze gaan in jou in elkaar over van het ene naar het andere oerbeeld. Zo ook met de oerbeelden van Ridder en Koning. Crowley heeft zich voor 100% geconformeerd aan de beschrijvingen van het *Book T* van de orde van de Golden Dawn waarin wordt aangegeven dat de Koningen op Rossen rijden en de Prinsen in Strijdwagens. Alle andere kaarten zijn ook in overeenstemming met *Book T*. Je moet natuurlijk wel de exacte bronnen raadplegen om dat te weten.

Arthur Waite is degene geweest die bewust uit het systeem van de Golden Dawn is gestapt, maar hij gebruikte er wel heel veel van de symboliek van. Hij zocht meer aansluiting bij de traditie van de Tarot van Marseille en daar is op zich niks mis mee. Als je al wilt vergelijken dan kun je alleen maar tot de conclusie komen dat zijn Ridders en Koningen niet in overeenstemming zijn met het *Book T*. Je moet dan constateren dat de kaarten van de Ridder en de Koning van Waite met elkaar verwisseld zijn. Maar dat is flauw, want Waite heeft wel degelijk de Ridders in hun jonge mannenenergie beschreven. Het zijn dezelfde archetypen als de Prinsen al zijn ze anders benoemd. Waite wist hier wat hij deed.

Pamela Colman Smith kende het *Book T* ook en heeft er gebruik van gemaakt. Zo heeft ze bewust of onbewust, dat weet ik niet, enkele symbolen op de kaarten van Ridder en Koning met elkaar omgedraaid. Maar het doet er allemaal niet toe. Het lijkt erop dat mensen die de Ridder en Prins in het Thot-deck omdraaien het kaartdeck van Waite & Colman Smit tot universele maatstaf hebben gemaakt, de referentie die de doorslag geeft. Dat is niet zo, noch Crowley, noch Waite of wie dan ook vormt de enig zaligmakende standaard. Iedereen moet echter wel zijn eigen gouden dageraad scheppen. Het ene spel kan je nu eenmaal beter liggen dan het andere.

Merk op dat tarotisten die zich intensief verdiept hebben in beide decks, zoals Hajo Banzhaf en Angeles Arrien, niet de geringste behoefte hebben ook maar één jota te veranderen in het gedachtengoed van Crowley. Hij zelf is dood, maar zou bij leven deze discussie afdoen met de woorden: *Hoezo, hebben ze mijn Book of Thoth niet gelezen of begrepen ze het niet?* Iemand als James Wanless leeft nog. Hij ziet zijn Voyager Tarot als een kind van zowel Waite als Crowley. Iemand moet zijn Wijze maar eens omdraaien met Man, Vrouw of Kind. Hij of zij zou er met verve van langs krijgen door onze James op een wijze waarbij James Bond in het niet valt. Dit is vergelijkbaar met verwisseling van de Prins en de Ridder, je doet het gewoon niet.

Als tarotist denk je vooral in metaforen. Ze moeten wel kloppen natuurlijk. In de mythe van Arthur en de Ronde Tafel is Arthur de gelijke onder alle Ridders, hij rijdt ook nog eens op een paard en toch blijft hij vooral de Koning in dat Grote verhaal.

Het moge duidelijk zijn dat ik gruw van dit soort verwisselingen. Crowley wist heel goed wat hij deed. Niemand kan hem vertellen dat hij het mis had!

Tot slot verwijs ik nog naar *Raven's Tarot Site*. Google dat maar, je zult ervan smullen.

Wellicht zie je nu door de bomen het bos niet meer. Tja, troost je maar, ik vind het ook een moeilijk verhaal en mijn hersens kraken er soms van. Het heraldieke denken is ons vreemd geworden. Moraal: Vergelijk de decks niet met elkaar. Dat is veel makkelijker.

Kortom de Koning van Bokalen is de Ridder bij Crowley. Het is niet anders. Gebruik het Scheermes van Ockham, kies de eenvoudigste oplossing.

**Alle 16 Hofkaarten in de volgorde Yod, Hee, Vau, Hee
YHVVH: ik ben die ben**

